

Stichting Faunabeheer Flevoland
Patroonsweg 10
3892 DB Zeewolde

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Verzenddatum
26 juni 2019

Bijlagen
2

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2436678

Onderwerp

Ontheffing Stichting Faunabeheereenheid Flevoland doden van reeën

Geachte heer/mevrouw,

Op 25 januari 2019 hebben wij uw aanvraag voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming ontvangen voor het doden van de reeën in het belang van de verkeersveiligheid en ter bescherming van gewassen binnen de provincie Flevoland. Wij hebben besloten de door u aangevraagde ontheffing te verlenen onder het stellen van voorschriften en beperkingen.

Hierbij treft u ons besluit aan.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

Mr. Drs T. van der Wal

L. Verbeek

Besluit van GEDEPUTEERDE STATEN van Flevoland op een verzoek voor een ontheffing voor het doden van reeën op grond van artikel 3.17 Wet natuurbescherming

Inhoudsopgave

- A. Besluit
 - B. Motivering besluit
 - B.1 Wettelijk kader Wet natuurbescherming
 - B.2 Beleid provincie Flevoland
 - B.3 Inhoudelijke beoordeling
 - B.4 Conclusie
 - C. Kennisgeving en afschriften
 - D. Bezwaar en ondertekening
- Bijlage 1: Informatieblad bezwaarprocedure Gedeputeerde Staten van Flevoland
Bijlage 2: Kaart met leefgebieden

A. Besluit

GEDEPUTEERDE STATEN VAN FLEVOLAND besluiten,

- gelet op de artikelen 3.10, 3.17, 3.25 en 3.26 Wet natuurbescherming (verder: Wnb);
- gelet op de artikelen 3.13, 3.15 en 3.16 Besluit natuurbescherming (Bnb);
- gelet op artikel 4.84 Algemene wet bestuursrecht;
- gelet op de Beleidsregels Wet natuurbescherming Flevoland 2016;
- gelet op de voorkoming van ernstige schade aan bossen;
- gelet op het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid, waaronder tevens wordt verstaan de verkeersveiligheid;
- gelet op de voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.

op een verzoek van de Stichting Faunabeheereenheid Flevoland (verder: FBE) ontheffing te verlenen voor het doden van de soort ree, met het geweer.

Aan deze ontheffing worden de volgende voorwaarden verbonden:

Gebruik ontheffing

- 1 De ontheffing wordt te allen tijde gebruikt met inachtneming van de bindende voorschriften bij de ontheffing.
- 2 De ontheffing heeft uitsluitend betrekking op het werkgebied van de FBE.
- 3 Mannelijke dieren (met uitzondering van kalveren) mogen worden geschoten gedurende de periode 1 april tot en met 30 september.
- 4 Vrouwelijke dieren (ouder dan 2 jaar) mogen worden geschoten gedurende de periode 1 november tot en met 30 april.
- 5 Vrouwelijke dieren tot twee jaar (smalree) alsmede kalveren mogen worden geschoten gedurende de periode 1 november tot en met 31 mei.
- 6 Het geweer mag vanaf een uur voor zonsopgang tot en met een uur na zonsondergang gebruikt worden.

Machtiging en gebruik machtiging

- 7 De FBE machtigt natuurlijke personen om de ontheffing en de daarbij verleende rechten feitelijk te gebruiken, door afgifte van een schriftelijke machtiging.
- 8 De FBE kan aan rechtspersonen¹ een volmacht geven om namens haar machtigingen af te geven.

¹ Voor 2019 is dat de Stichting Faunabeheer Flevoland. Hoe dat na het transitiejaar 2019, gaat lopen is ter besluitvorming aan de FBE.

- 9 Bij het uitgeven van machtigingen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- a. Machtiging voor het gebruik van deze ontheffing wordt verleend aan de jachthouder, diens jachtopzichter en/of zij die zelfstandig met het geweer beheer en schadebestrijding mogen uitvoeren in het onderhavige jachtveld.
 - b. Deze machtiging wordt middels FRS aan de jachthouders ontsloten.
 - c. De jachthouder kan de machtiging doorschrijven aan onder punt a genoemde personen.

Een ontheffingsgebruiker betreft uitsluitend een natuurlijk persoon, gemachtigd door of namens de FBE. De ontheffingsgebruiker kan zich, onder eigen verantwoordelijkheid, bij het feitelijk gebruik laten bijstaan door anderen indien hij zelf binnen de grenzen van het onderhavige jachtveld aanwezig is.

- 10 De FBE draagt er zorg voor dat iedere ontheffingsgebruiker kan beschikken over een schriftelijke weergave van de specifieke voorschriften die voor gemachtigden zijn opgenomen bij de ontheffing.
- 11 De FBE is medeverantwoordelijk voor het gebruik van de ontheffing door gemachtigden.
- 12 De FBE kan een machtiging intrekken indien vaststaat of redelijkerwijze aannemelijk is dat de gemachtigde één of meer handelingen heeft verricht die strijdig zijn met verplichtingen die bij of krachtens deze ontheffing voor hem gelden.
- 13 De ontheffing wordt tevens verleend voor afschot buiten de reguliere afschotperiode van reeën in verband met ziekte, verwonding en/of acuut gevaar voor de verkeersveiligheid.² Dit afschot is voorbehouden aan de personen die genoemd zijn in artikel a van de opdracht met kenmerk 2381225, zoals die is verleend door Gedeputeerde Staten van Flevoland op 2 mei 2019.

Identificatie

- 14 Een ontheffingsgebruiker draagt bij iedere handeling ter gebruik van de ontheffing, onverminderd verplichtingen die bij of krachtens de wet gestelde voorschriften gelden, in ieder geval de volgende (digitale) bescheiden bij zich:
- a. een geldige jachtakte;
 - b. de verleende machtiging met een toelichting van de FBE op de soort specifieke voorschriften van de ontheffing op het door haar toegestane gebruik of een kopie daarvan;
 - c. de grondgebruikersverklaring of een kopie daarvan.

Op de naleving van het in of krachtens de wet gestelde wordt toezicht gehouden door o.a. de politie of daartoe door de provincie aangewezen ambtenaren. De gebruiker van de ontheffing moet ter plaatse waar deze een der handelingen verricht waartoe de ontheffing strekt, aan genoemde toezichthouders de onder a t/m c vermelde stukken kunnen tonen.

Registratie

- 15 De FBE zorgt voor registratie van de op grond van deze ontheffing uitgevoerde handelingen.
- 16 De gebruiker van de ontheffing is verantwoordelijk voor de invoer van de gegevens in het hierboven voorgeschreven digitale faunaregistratiesysteem (thans FRS). Hierbij wordt in ieder geval vermeld:
- a. het bijbehorende nummer van het door de FBE verstrekte unieke wildmerk;
 - b. het tijdstip waarop de toegestane handeling is verricht;
 - c. de locatie waar de toegestane handeling is verricht;
 - d. het doel waarvoor de toegestane handeling heeft plaatsgevonden;
 - e. de naam van de ontheffingsgebruiker die de toegestane handeling heeft verricht.
- Deze gegevens worden binnen 24 uur ingevoerd in het digitale faunaregistratiesysteem.

² Voor acute schade aan gewassen dient u apart een perceelsgebonden ontheffing aan te vragen.

- 17 De FBE bewaart de in deze afdeling voorgeschreven overzichten op een locatie waar een toezichthouder inzage kan nemen van het digitale faunaregistratiesysteem.
- 18 De FBE draagt er zorg voor dat informatie in deze afdeling voorgeschreven digitale faunaregistratiesysteem tenminste gedurende vijf jaar na registratie van de informatie wordt bewaard in het systeem waarin de informatie is geregistreerd.

Beheer

- 19 Het beheer is toegestaan op basis van periodieke bestandsinventarisaties per leefgebied, waarvoor een planmatige aanpak wordt uitgevoerd op basis van werkplannen zoals beschreven in het faunabeheerplan.
- 20 Voor het voorgenomen afschot wordt per afschotperiode een in leefgebieden onderverdeeld werkplan opgesteld. Dit werkplan wordt ieder jaar voor 1 april vastgesteld door de FBE en aangeboden aan de provincie. Dit plan omvat ten minste de volgende gegevens:
 - a. De doelstand, zoals die is opgenomen in het faunabeheerplan.
 - b. De actuele voorjaarsstand, zoals die op basis van tellingen aanwezig wordt geacht.
 - c. De op de actuele voorjaarsstand berekende zomerstand.
 - d. Het feitelijk aantal te schieten dieren.
 - e. Eventuele actualisatie van de leefgebiedenkaart (bijlage 2).

Overige bepalingen

- 21 Voordat het stuk wild voor vervoer buiten het jachtveld wordt gebracht dient het te worden voorzien van een, door de FBE verstrekt, uniek wildmerk.
- 22 Een gemachtigde die door de Gezondheidsdienst voor Dieren of het Dutch Wildlife Health Centre, danwel elke andere daartoe bevoegde instantie en al dan niet door tussenkomst van FBE wordt verzocht om medewerking te verlenen aan monitoringsonderzoek naar besmettelijke veeziekten, danwel ziekten die **voor de mens gezondheidsrisico's kunnen geven, verleent zijn** volledige medewerking aan dit onderzoek.
- 23 Jaarlijks wordt conform artikel 3.12, lid 8 van de Wet natuurbescherming gerapporteerd over het gebruik van de ontheffing. De rapportage is een uitdraai uit het FRS en bevat tenminste het aantal geschoten dieren onderverdeeld per geslacht en leefgebied. Deze jaarlijkse evaluatie wordt vóór 1 augustus van het daaropvolgende jaar digitaal bij wetnatuurbescherming@flevoland.nl ingediend onder vermelding van het zaaknummer van de onderhavige ontheffing.

B Motivering besluit

Algemene toelichting op de besluiten

De FBE vraagt op voorhand ontheffing artikel 3.17 Wnb aan voor het doden van reeën binnen Flevoland, binnen het werkgebied van de FBE. Er wordt ontheffing aangevraagd voor het uitvoeren van het reguleren van de omvang van de populaties reeën, in en rond de voor deze soort te onderkennen leef- respectievelijk kerngebieden binnen de provincie Flevoland in het belang van de verkeersveiligheid. Daarnaast dient dit beheer gericht te zijn op het voorkomen van ernstige schade aan bossen en gewassen. De ontheffing is aangevraagd op grond van het op 15 oktober 2018 door het bestuur van de FBE vastgestelde Faunabeheerplan. Dit plan is op 20 december 2018 door Gedeputeerde Staten van Flevoland goedgekeurd. Ontheffing is aangevraagd voor het doden van reeën vanwege de volgende belangen:

Art 3.17, eerste lid en onder b, ten tweede van de Wnb: Ter voorkoming van ernstige schade aan gewassen en bossen etc.;

Art 3.17, eerste lid en onder b, ten derde van de Wnb: Volksgezondheid, openbare veiligheid, etc., waaronder op grond van jurisprudentie mede wordt verstaan het belang van de verkeersveiligheid;

Art 3.10, tweede lid en onder c van de Wnb: Ter beperking van de omvang van de populatie i.v.m. veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het leefgebied etc.;

Art 3.17, eerste lid en onder c, ten derde van de Wnb: Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.

Er wordt onderscheid gemaakt in perioden waarbinnen het doden van reeën zal plaatsvinden: Aanvraagperiode betreft de duur van het geldige faunabeheerplan, aangevuld tot aanvang bokkenjacht in het opvolgende jaar.

- Afschot wordt aangevraagd voor de mannelijke dieren gedurende de periode 1 april tot en met 30 september. Afschot van volwassen vrouwelijke dieren gedurende de periode 1 november tot en met 30 april.
- Voorts wordt afschot aangevraagd voor vrouwelijke dieren tot twee jaar (smalree) alsmede kalveren gedurende de periode 1 november tot en met 31 mei.

Op genoemde perioden worden de volgende uitzonderingen aangevraagd;

- Voor zover het gaat om noodzakelijk afschot van zieke of gebrekkige dieren; jaarrond.
- Voor zover het gaat om noodzakelijk afschot van reeën in een zone langs aangegeven (snel)wegen, ter voorkoming van acuut gevaar voor de verkeersveiligheid; jaarrond.

Verder is ontheffing aangevraagd voor:

- Het doden van reeën met gebruikmaking van het kogelgeweer.
- Gebruik van het geweer vanaf een uur voor zonsopgang tot en met een uur na zonsondergang.

B.1 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Ontheffing doden reeën en toegestane middelen

Op grond van artikel 3.10, eerste lid sub a, van de Wnb is het verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij de Wnb, opzettelijk te doden of te vangen. Het ree staat op deze betreffende bijlage en is een beschermde inheemse diersoort. Gedeputeerde Staten kunnen op basis van art. 3.17 en 3.10 van de Wnb een ontheffing verlenen om de omvang van een populatie reeën te beperken, indien is voldaan aan de voorwaarden zoals deze zijn opgenomen in artikel 3.10, 3.17 en 3.8 vijfde lid van de Wnb:

- er is geen andere bevredigende oplossing voor handen;
- zij is nodig:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom,
 - in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang;
 - ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, industrieterreinen of begraafplaatsen,
 - ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, en
 - in het algemeen belang.
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een ontheffing als bedoeld in het eerste lid van artikel 3:17 Wnb wordt in beginsel verleend aan een FBE, die handelt overeenkomstig het daartoe vastgestelde en goedgekeurde faunabeheerplan.

Aangewezen middelen

Op grond van artikel 3.25 Wnb worden bij het verlenen van een ontheffing, middelen aangewezen die voor het vangen en doden van de aldaar bedoelde dieren mogen worden gebruikt. In deze

situatie worden als middel geweren aangewezen. Voor verdere voorwaarden en eisen aan een geweer en munitie wordt verwezen naar artikel 3.13 t/m 3.15 van het Bnb.

Regels omtrent gebruik van het geweer

In artikel 3.26, tweede lid Wnb, is benoemd dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aan het gebruik van het geweer regels kunnen worden gesteld, met name met betrekking tot het gebruik van middelen op, aan of bij het geweer. In artikel 3.16 van het Bnb is opgenomen dat het verboden is een geweer te gebruiken ter uitoefening van het bepaalde bij of krachtens de wet voor zonsopgang en na zonsondergang en binnen de bebouwde kom of in onmiddellijk aan de bebouwde kom grenzende terreinen.

Faunabeheerplan

Ingevolge artikel 3.12 van de Wnb geschiedt het duurzaam beheer van populaties in het wild levende dieren, de bestrijding van schadeveroorzakende dieren door grondgebruikers en de uitoefening van de jacht overeenkomstig het faunabeheerplan. Op 20 december 2018 is het huidige Faunabeheerplan 2019-2023 door Gedeputeerde Staten goedgekeurd. Hoofdstuk 10 - paragraaf 10.3 van dit Faunabeheerplan betreft het voorgenomen beheer van de binnen Flevoland voorkomende - in het wild levende - reeënpopulaties. Voor valwild wordt een opdracht verleend aan de SFF voor het uit het lijden verlossen van dieren. Met betrekking tot dit laatste doelen GS op het uit het lijden verlossen van dieren welke door een aanrijding gewond zijn geraakt, door ziekte sterk verzwakt of anderszins in ernstig noodlijdend zijn. (valwildregeling).

Conclusie

Ontheffing voor het beperken van de omvang van een populatie reeën, alsmede het duurzaam beheren van deze populatie op grond van een gewenste stand kan worden verleend aan een FBE, die handelt overeenkomstig het daartoe vastgestelde en goedgekeurde faunabeheerplan. Gezien bovenstaande zijn aan het gebruik van het geweer wettelijke beperkingen gesteld. Ontheffing dient tevens verleend te worden van de verboden als neergelegd in 3.16 Bnb om het ree met het geweer te mogen doden een uur na zonsondergang en een uur voor zonsopgang. Wij kunnen binnen de ontheffing voor het doden van reeën ontheffing van deze verbodsbepalingen verlenen op grond van artikel 3.26, derde lid van de Wnb.

B.2 Beleid provincie Flevoland

Omgevingsverordening provincie Flevoland

In de Omgevingsverordening provincie Flevoland zijn door Provinciale Staten regels gesteld ter invulling van de taken die provincie Flevoland heeft voortvloeiende uit de Wet natuurbescherming.

Beleidsregels Wet natuurbescherming Flevoland 2016

De beleidsuitgangspunten voor het verlenen van ontheffingen/ opdrachten van de Wet natuurbescherming zijn opgenomen in de Beleidsregels Wet natuurbescherming Flevoland 2016. In de beleidsregels zijn - in relatie tot onderhavige ontheffingsaanvraag - de volgende artikelen opgenomen:

Artikel 7. Populatiebeheer

Lid 2; Voor zover door Gedeputeerde Staten geen opdracht op grond van artikel 3.18, eerste lid van de wet is verleend, wordt een ontheffing op grond van artikel 3.10, tweede lid onderdeel c van de wet voor het beheer van reeën, damherten en edelherten alleen verleend op basis van een faunabeheerplan, tenzij de ontheffing alleen het afschieten van zieke of gewonde dieren betreft. Ter voorkoming of beperking van schade aan gewassen kan door Gedeputeerde Staten desgevraagd op voorhand, op basis van de overgelegde schadecijfers en gegevens over de verjaagingspanningen, ontheffing krachtens artikel 3.3, eerste lid, artikel 3.8, eerste lid en/of artikel 3.10, tweede lid van de wet worden verleend voor het doden van dieren behorende tot een soort (a) die in tenminste

twee van vijf voorgaande jaren belangrijke schade in Flevoland heeft veroorzaakt of (b) waarvoor in tenminste drie van de vijf voorgaande jaren ontheffing is verleend ten behoeve van dit belangen vaststaat dat hiervan gebruik is gemaakt, mits uit populatiegegevens blijkt dat uit de instandhouding van de betreffende soort niet in het geding komt. Een dergelijke ontheffing zal worden verleend voor een periode maximaal van 5 jaar.

Artikel 12. Ontheffing verlening in het belang van de verkeersveiligheid.
Ontheffing op grond van artikel 3.10, tweede lid van de wet wordt door Gedeputeerde Staten verleend voor het doden van reeën, damherten en edelherten die zich op of direct langs de openbare weg bevinden en een gevaar voor de verkeersveiligheid vormen.

Afwijken van beleidsregels

Van bovenstaande beleidsregels kan onder voorwaarden worden afgeweken door GS. In artikel 4.84 van de Algemene wet bestuursrecht is hieromtrent het volgende bepaald:

'Het bestuursorgaan handelt overeenkomstig de beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.' In het besluit zal worden aangegeven of GS aanleiding ziet om al dan niet gebruik te maken van deze bevoegdheid.

Conclusie

Er is door Gedeputeerde Staten geen opdracht overeenkomstig artikel 3.18 eerste lid verstrekt waarbij jachtopzichters en/of jachtaktehouders zijn aangewezen als categorie van personen die de stand van reeën mogen beperken. Derhalve dient dit te worden geregeld via een ontheffing overeenkomstig artikel 3.10, tweede lid onderdeel c van de wet. In deze ontheffing dient tegelijkertijd te worden geregeld op welke tijdstippen en locaties deze aangewezen personen gebruik kunnen maken van het geweer. Voor zover er extra voorzieningen bij het gebruik van het geweer nodig zijn dient dit ook in de ontheffing te worden opgenomen. Ontheffing voor het doden van reeën ter voorkoming of beperking van schade aan gewassen is op grond van artikel 11 van de Beleidsregels Uitvoering Wet natuurbescherming Flevoland 2016 alleen aan de orde als is aangetoond dat deze diersoort in tenminste twee van vijf voorgaande jaren belangrijke schade in Flevoland hebben veroorzaakt, of waarvan vaststaat dat in tenminste drie van de vijf voorgaande jaren ontheffing is verleend ten behoeve van de in de aanvraag benoemde belangen en dat vaststaat dat hiervan gebruik is gemaakt. Door Gedeputeerde Staten van Flevoland is op 3 december 2014 ontheffing op grond van artikel 68 van de Flora- en faunawet verleend voor het doden van reeën ter bescherming van de belangen van de openbare veiligheid, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen en ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren in geheel Flevoland. Er is vastgesteld dat de FBE ook daadwerkelijk gebruik heeft gemaakt van genoemde ontheffing. De betreffende ontheffing zag echter niet op het voorkomen van ernstige schade aan bossen, het voorkomen van schade of overlast als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid en onder c, ten tweede van de Wnb alsmede ook niet op het belang van bescherming van de wilde flora en fauna. Voor zover dan ook ontheffing wordt aangevraagd voor deze belangen dient uit het faunabeheerplan zijn op te maken dat - daar waar het gaat om schade - in tenminste twee van vijf voorgaande jaren belangrijke schade moet zijn opgetreden. Tot slot is er geen mogelijkheid om in de ontheffing op te nemen dat - op naam aangewezen personen - zonder toestemming van de grondgebruikers terreinen kunnen betreden indien het handelingen betreft die gericht zijn op het doden van reeën op of direct langs de openbare weg, in geval er sprake is van acuut gevaar voor de verkeersveiligheid ter plaatse.

B.3 Inhoudelijke beoordeling

Achtergrond

Het ree is in de provincie Flevoland een algemeen voorkomende soort. Het komt voor in de Noordoostpolder, Zuidelijk en Oostelijk Flevoland. De populatie in Flevoland groeit en omvat ongeveer een kleine 4% van de Nederlandse populatie.

Leefgebieden en kerngebieden

Het faunabeheerplan maakt voor wat betreft de soort ree onderscheid in leefgebieden en kerngebieden alsmede benuttingsgebieden. De reeën in Zuidelijk en Oostelijk Flevoland leven in een door grote wateren omgeven gebied. Deze wateren fungeren als barrière waardoor uitwisseling met reeën in de Noordoostpolder of andere provincies slechts beperkt mogelijk is. De reeën in de Noordoostpolder leven in een gebied dat zonder barrières aansluit op leefgebied in aangrenzende provincies. Hier is structureel uitwisseling mogelijk. De Noordoostpolder en Zuidelijk en Oostelijk Flevoland worden in het faunabeheerplan als twee afzonderlijke leefgebieden beschouwd. Binnen deze leefgebieden worden een aantal kerngebieden onderscheiden (zie tabel in het faunabeheerplan³). In totaal worden 14 kerngebieden onderscheiden. De benuttingsgebieden van de reeën zijn gelegen rond kerngebieden waar de reeën gedurende de winterperiode hoofdzakelijk verblijven. De verdeling van de populatie over de provincie is gelijkmatig over de kern- en benuttingsgebieden. Migratie tussen deze gebieden is een factor die het aantal aanrrijvingen in het werkgebied bepaalt.

Ontwikkeling reeënstand Flevoland

In de afgelopen beheerperiode is de reewildstand gemonitord aan de hand van jaarrondtellingen. In 2018 is deze monitoring uitgebreid met een gebiedsdekkende telling tijdens de landelijke teldagen. Uit het faunabeheerplan maken wij op dat vanaf 2018 voor het eerst een zogenaamde trendtelling in heel Flevoland heeft plaatsgevonden waarbij, met gebruikmaking van het telprotocol van de Vereniging Het Reewild (hierna: VHR) de minimale stand in een leef- c.q. kerngebied kan worden bepaald. De resultaten van de jaarrondtellingen vallen hoger uit dan de zogenaamde trendtellingen. Deze laatste zijn altijd momentopnamen. Een deel van de reeën wordt tijdens de tellingen niet opgemerkt, bovendien spelen weersinvloeden een grote rol bij de resultaten van de trendtellingen. Daarom moeten de aantallen daadwerkelijk getelde reeën worden beschouwd als het absolute minimum aantal aanwezige dieren (Minimum Number Alive of MNA). Op basis van de jaarrondtellingen wordt voor 2018 een stand van 2.781 reeën jaarrond (2018), tegen 1.938 (2018) tijdens de trendtellingen. Gesteld wordt voorts in het faunabeheerplan dat **'op basis van ervaringen** uit het verleden aangenomen mag worden dat gemiddeld 75% van een reeënpopulatie ook werkelijk geteld wordt (bron: Ver. Het Reewild 2018). Hieruit leidt het faunabeheerplan af dat de voorjaarsstand (2018) in geheel Flevoland plusminus 3.708 reeën betreft. Uit het faunabeheerplan volgt voorts dat voor de komende planperiode ingezet wordt op het bereiken en in stand houden van een gewenste (voorjaars)stand van 2.500 reeën binnen Flevoland.

Conclusie

In de voorgaande ontheffing is uitgegaan van een te handhaven voorjaarsstand van 2.400 reeën binnen geheel Flevoland. Uit het faunabeheerplan volgt dat het beheer in de afgelopen periode onvoldoende is geslaagd om deze voorjaarsstand te bereiken of te behouden. Uit de telgegevens volgt dat in het voorjaar van 2018 binnen Flevoland minimaal 3.708 reeën voorkwamen. Voor de komende planperiode wordt uitgegaan van een te handhaven voorjaarsstand van 2.500 reeën.

³Tabel op pagina 72/73 Faunabeheerplan vermeldt onder de nummering; leefgebied' Echter bedoeld wordt de nummering van de kerngebieden. Dit beoordelen wij als een verschrijving.

Dichtheden van reeën

In het faunabeheerplan wordt een inschatting gegeven van de dichtheden van reeën in Flevoland. Daarbij wordt aangegeven dat bij de aanvang van de beheerperiode in 2014 - 2018 in Flevoland 1.263 reeën (voorjaarsstand zonder aanwas) op een oppervlak van 25.225 ha zouden leven. Dit zou betekenen dat er gemiddeld één ree per 20 ha ofwel vijf per 100ha in Flevoland voorkwamen en dat in 2018 binnen geheel Flevoland 15 reeën per 100 ha voorkomen.

Conclusie

De in het faunabeheerplan benoemde dichtheden zijn alleen van toepassing op de aangegeven (14) kerngebieden. Wanneer ook het gehele leefgebied - of leefgebieden - van de reeën in ogenschouw wordt genomen zijn de dichtheden aanzienlijk lager. Voorts zijn er geen aanduidingen dat de dichtheden van reeën binnen de provincie Flevoland, in de huidige omvang van de populatie of deelpopulaties, leiden tot stress of voedseltekorten bij deze dieren. Door de toegenomen dichtheden in de kerngebieden is meer migratie te verwachten, wat een verhoogd risico op aanrijdingen met zich meebrengt.

Draagkracht van leefgebieden

Het werkgebied van de FBE Flevoland bestaat voor ca. 25.225 hectare uit bos, wallen en riet en voor ca. 73.200 hectare uit agrarisch gebied. In paragraaf 10.3.3. van het faunabeheerplan wordt met betrekking tot de draagkracht van een gebied het volgende gesteld: Er moet onderscheid **worden gemaakt tussen 'ecologische draagkracht' en 'maatschappelijke draagkracht'**. Om dit laatste operationeel te maken zullen ook de doelen en functies anders dan natuur, maar ook natuurdoelen zoals de instandhoudingsdoelen van levensgemeenschappen van planten en dieren, meegenomen moeten worden. Deze leiden er in de regel toe dat de maatschappelijke draagkracht van een gebied beneden de ecologische draagkracht ligt. Voorts wordt gesteld dat het agrarisch gebied vooral in de winterperiode van belang is voor de reeën uit het oogpunt van voedselaanbod. De bos en natuurgebieden, de zogenaamde kerngebieden, bieden voldoende dekking. Ook deze gebieden bieden in de regel voldoende voedsel. Een beperking in de draagkracht betreft het recreatief gebruik van de gebieden. Door toenemende verstedelijking is de afgenomen rust vooral in de biotopen rond de steden en bij recreatieve voorzieningen (campings e.d.) een beperkende factor. Uit het faunabeheerplan is op te maken dat de ecologische draagkracht in zowel de kern- als benuttingsgebieden voldoende is. Desondanks constateert het faunabeheerplan dat, indien niet tot beheer van de populatie zou worden overgegaan, er effecten te verwachten zijn met betrekking tot verhoogde migratie van reeën, het ontstaan van stress en/of verhoogde kans op ziekten bij de reeën. In relatie tot de (maatschappelijke) draagkracht verwacht het faunabeheerplan toenemende schade aan bossen, gewassen en teelten, vooral rond de kernen in de leefgebieden, en als gevolg daarvan een toenemende verhekkings in het landschap door het inrasteren van plantvakken. Tevens constateert het FBE-bestuur dat als gevolg van de essentaksterfte er tijdens de looptijd van het faunabeheerplan meer aanplant van nieuw bos (bosverjonging) nodig zal zijn en dat schade kan ontstaan aan deze bosverjonging als gevolg van de populatieomvang van reeën.

Conclusie

Op grond van de informatie die in het Faunabeheerplan is opgenomen kunnen wij geen onderbouwing vinden voor de aanname dat de draagkracht van de leefgebieden op dit moment zodanig afneemt dat hierdoor een verhoogde kans is op stress of grotere vatbaarheid voor ziekten etc. bij reeën. Daar staat tegenover dat wel duidelijk is aangetoond dat de leefgebieden slinken doordat plantvakken vanwege de essentaksterfte massaal worden ingerasterd. Voor zover er een relatie kan worden gelegd met de verwachte toename van de reeënstand in de provincie en al dan **niet toenemende risico's voor het wegverkeer** alsmede het optreden van belangrijke schade aan gewassen en bossen verwijzen wij naar onze overwegingen hieronder (afweging wettelijke belangen).

Beoogd beheer

De FBE Flevoland wil in de beheerperiode 2019-2023 het beheer richten op het afstemmen van de dichtheden van reeën per kerngebied. De hoofdlijn van het beheer is dat de populatiegrootte in balans is met een acceptabel schade- en overlastniveau. In de komende beheerperiode wil de FBE voor de kerngebieden (zie tabel kerngebieden in het faunabeheerplan), samen met de betreffende terreineigenaren de draagkracht van de kerngebieden evalueren, waarbij specifiek wordt gekeken naar optredende schade, de omvang van bosverjongingsopgaven en het optreden van wildaanrijdingen in en direct rond de kerngebieden. Daarbij is er ruimte voor variatie in aanpak afhankelijk van wat de locatie specifieke situatie is. Het beoogde beheer kan in hoofdlijnen ruimtelijk worden vertaald. De basis vormt daarbij een reeënkaart (kerngebied, benuttingsgebied, dichtheden, verbindingen en leefgebied) gecombineerd met de knelpunten. Deze kaart waarbij Flevoland wordt onderverdeeld in kern, rand (te onderscheiden in tijdelijke rand en periferie) en 0-stand gebieden. De kern en randgebieden, vormen het benuttingsgebied voor reeën, in het 0-stand gebieden is de aanwezigheid van reeën niet gewenst. In de kern kunnen zich lokale en tijdelijke problemen voordoen die lokaal en tijdelijk worden bestreden. Dit lokale maatwerk kan van jaar tot jaar verschillen afhankelijk van waar problemen optreden.

Het faunabeheerplan beschrijft een algemene aanpak welke vervolgens jaarlijks, in de vorm van werkplannen op lokaal niveau wordt uitgewerkt. In deze werkplannen wordt inzicht gegeven in gebiedstypen en het per gebiedstype uit te voeren afschot. Onderscheid wordt gemaakt in:

- Beheer van zones langs verkeerswegen: Aanwezigheid van reeën is hier ongewenst. Het afschotbeleid is gericht op het bereiken en handhaven van een lokale 0-stand. Denk hierbij aan de bosstroken zoals die er zijn langs de A6 of middenberm van de A6. Hier wordt jaarrond afschot gevraagd in het kader van de verkeersveiligheid.
- Beheer in de periferie van kerngebieden. Dit beheer is gericht op het bereiken en handhaven van een lage dichtheid. Dit beheer kan onder andere worden toegepast om een daling van het aantal aanrijdingen te bewerkstelligen.
- Beheer tijdelijke rand: Dit beheer is gericht op en het bereiken van een lokale en tijdelijke lage dichtheid om bijvoorbeeld de gewenste bosverjonging door de vraatlijn heen te laten groeien of een stijgende stand langs een weg te reduceren.
- Beheer kerngebieden: De leefomstandigheden bepalen in belangrijke mate of er in de kerngebieden sprake kan zijn van een extensief beheer dan wel een meer intensief beheer. Als er vanuit de kern te veel instroom richting de knelpuntgebieden is zal de stand in de kern naar een lagere dichtheid gebracht moeten worden.

Gewenste stand

In de voorgaande beheerperiode is de beoogde voorjaarsstand van de populatie voor de provincie Flevoland op basis van draagkracht en relatie met schadereferentie (migratie en schade verkeersveiligheid) vastgesteld op 2.400 reeën. Dit komt neer op een gemiddelde van tien reeën per 100 hectare in de kerngebieden. Voor de komende planperiode gaat het faunabeheerplan uit van een gewenste stand die ook gelijk staat met gemiddeld 10 reeën her 100 hectare kerngebied. Deze aantallen (die zich nu vertalen in een totaal van 2.500 dieren in het totale leefgebied) gaven, aldus het faunabeheerplan, in het verleden een beduidend lager schadebeeld door wildaanrijdingen te zien. Het aantal van tien dieren per honderd hectare zal op basis van ervaringscijfers van de bosbeheerders van Staatsbosbeheer naar verwachting ook tot een balans leiden in het voorkomen van de dieren en de optredende bosbouwschade. Wanneer er andere grote hoefdieren voorkomen in een gebied, bijvoorbeeld het Horsterwold waar naast reeën ook damherten voorkomen, wordt uitgegaan van een totaal aantal van tien hoefdieren per 100 hectare. Op grond van de informatie uit het faunabeheerplan maken wij op dat voor de komende beheerperiode gestreefd wordt naar een voorjaarsstand rond de 2.500 reeën binnen geheel Flevoland. Deze stand is afgeleid van de wens om per kerngebied een gemiddelde dichtheid van 10 reeën per 100 hectare te verkrijgen. Dit houdt in dat per kerngebied, inclusief de benuttingsgebieden in de omgeving daarvan middels werkplannen jaarlijks moet worden bepaald wat de voorjaarsstand is en welk deel van deze (deel)populaties in

dat betreffende jaar moet worden afgeschoten. Voorafgaand aan de vaststelling van het afschot zal de FBE de stand in het betreffende jaar op basis van jaarrondtellingen en de voorjaars trendtelling vaststellen. In het faunabeheerplan is beschreven op welke wijze dit zal plaatsvinden. Het afschotplan dient deel uit te maken van het werkplan welke jaarlijks vóór 1 april door de FBE dient te worden vastgesteld en ter instemming te worden aangeboden aan de provincie.

Afweging wettelijke belangen

Reductie van omvang - en duurzaam beheer van de reeënpopulatie

De ontheffingsaanvraag en het beoogde beheer van de reeënpopulaties in Flevoland heeft betrekking op het beperken van de populatieomvang. In dat verband dient bij ontheffingsverlening rekening gehouden te worden met artikel 3.17 van de wet. Ontheffing kan in dergelijke situaties alleen worden verleend indien er sprake is van één of meer van de in dit artikel benoemde belangen.

Het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats;

Op grond van de informatie in het faunabeheerplan volgt dat er - behalve bij vraatschade aan houtopstanden (bosverjonging) - geen duidelijke indicaties zijn dat de reeën ter plaatse schade veroorzaken aan andere (kwetsbare) plant- of diersoorten.

Conclusie

Beheer van de populatie kan mogelijk ook plaatsvinden in het belang van de bescherming van wilde flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats. Er zijn echter geen duidelijke aanwijzingen dat de huidige reeënstand nadelig is voor kwetsbare wilde flora of fauna.

Voorkomen van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom

Gewassen

Het geregistreerde aantal landbouwschademeldingen veroorzaakt door reeën is in de periode 2013 tot en met 2017 beperkt gebleven tot vijf gevallen. Alle meldingen hebben betrekking op 2017 en betrof schade aan bloembollen op de grens van Oostelijk en Zuidelijk Flevoland. De totale **getaxeerde landbouwschade in 2017 bedroeg €18.200,00. Met betrekking tot deze landbouwschades zijn aanvragen bij BLJ12/faunafonds voor een tegemoetkoming afgewezen.** Dit vanwege het onvoldoende treffen van preventieve maatregelen door de grondgebruiker. Het faunabeheerplan stelt dat dergelijke incidenten in de toekomst niet uit te sluiten zijn.

Bossen

Door de essentaksterfte gaat circa 20% van het bosareaal in de komende jaren omgevormd worden. Dit leidt ertoe dat op vele plaatsen nieuwe plantgoed zal worden gepoot. Hiervoor zal gekozen worden voor een ruimere variatie aan soorten. Om de jonge aanplant kans te geven zal waar mogelijk zoveel mogelijk ingerasterd worden. Dit kan uiteraard niet in alle bosgebieden. In Flevoland heeft een groot deel van de bossen een multifunctionele doelstelling, waarin zowel natuur als houtproductie doelen zijn. In bossen met een multifunctionele doelstelling leidt vraat- en veegschade eerder tot knelpunten dan in natuurbos. Er is risico op vraat- en veegschade aan aanzienlijke delen van de jonge aanplant. De omvang van optredende schade is door de terreinbeheerder specifiek in beeld gebracht voor de jonge aanplant van 2015-2016 en 2016-2017 in het Horsterwold. Daarbij is vastgesteld dat op 67% van de oppervlakte vraat- of veegschade optrad. Deze vraatschade leidde ertoe dat op 14 hectare van de in totaal in beide seizoenen aangeplante oppervlakte van 70 hectare aan duurzaam loofhout inboet (opnieuw planten van uitgevallen jonge bomen) noodzakelijk was. In het seizoen 2016-2017 ging het in heel Flevoland om 20 hectare. Dit leverde een **kostenpost van € 170.000 op.** In 2018 is bovendien in jonge aanplant van populieren in het Horsterwold veel veegschade vastgesteld. Daarbij werden sommige jonge bomen volledig

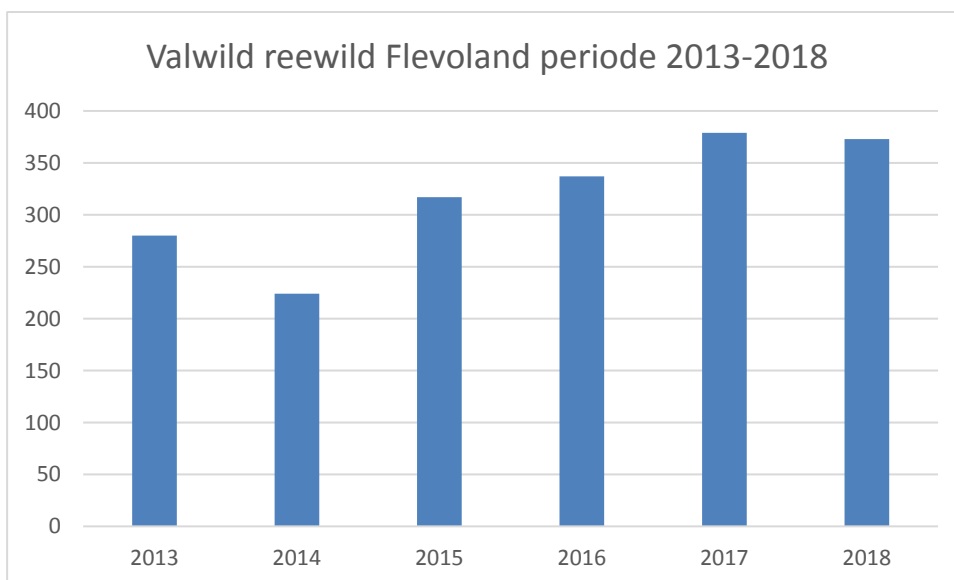
vernield, dit ondanks de omvang van het plantsoen. Elders in Flevoland is - aldus het faunabeheerplan - het schadebeeld vergelijkbaar.

Conclusie

Schade aan gewassen is in de afgelopen periode opgetreden. De geregistreeerde gevallen betreffen schade aan bloembollenteelt. Voor de komende planperiode kan - op basis van onze beleidsregels artikel 11 - ingegrepen worden in de reeënpopulaties ter voorkoming van schade aan gewassen. Daarbij dient wel aangetekend te worden dat afschot enkel gerechtvaardigd is, ter voorkoming van schade ter plaatse, nadat zeker is gesteld dat betreffende grondgebruikers afdoende maatregelen hebben genomen om schade door reeën te voorkomen. Ernstige schade aan bossen treedt op en ook in de komende beheerperiode mag toename van belangrijke schade aan bossen worden verwacht. Het beheer van de reeënpopulaties in en nabij de bosgebieden is nodig om de noodzakelijke bosverjonging mogelijk te maken. Hiertoe zal met name de omvang van de populatie in de betreffende kerngebieden in de komende planperiode moeten worden gereduceerd. Reductie van de omvang van de populatie heeft tevens tot resultaat dat hiermee ernstige schade aan agrarische gewassen kan worden voorkomen.

Het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang

In het faunabeheerplan wordt met betrekking tot dit onderdeel het volgende beschreven; Een knelpunt in het huidige beheer blijft het aantal verkeersslachtoffers onder reeën. Ondanks inzet van preventieve beheermaatregelen als het plaatsen van wildrasters, snelheid remmende maatregelen, het toepassen van ITEK wildreflectoren en afschot op knelpuntlocaties is er in de afgelopen vijf jaar een toename in het totale aantal aanrijdingen waar te nemen. Onderzoek in Utrecht en op de Veluwe (Alterra/VWV 2011 en FBE 2011) heeft uitgewezen dat er een relatie is tussen de dichtheid reeën en aanrijdingen. Niet alleen het aantal reeën maar ook het aantal verkeersbewegingen op een bepaald traject bepaalt het aantal aanrijdingen. Landelijk ligt het percentage aanrijdingen gemiddeld op ruim 10% van het totaal aantal reeën. Het geregistreeerde aantal aanrijdingen in Flevoland met reeën is in de periode 2013 t/m 2018 is in onderstaande grafiek opgenomen.

Het totaal aantal geregistreerde aanrijdingen bedraagt in de provincie Flevoland over de afgelopen zes jaar gemiddeld ca. 320 reeën per jaar en is met 20% toegenomen ten opzichte van de voorgaande beheerperioden.

Conclusie

Ondanks het voornemen het aantal wildaanrijdingen terug te dringen is het aantal met 20% toegenomen. Dit is niet alleen zeer onwenselijk vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid, maar ook vanuit dierenwelzijn. Aangereden dieren sterven vaak een langzame dood.

Dit betekent dat niet alleen gezocht moet worden naar preventieve maatregelen om het aantal aanrijdingen aanzienlijk terug te brengen, tegelijkertijd zal moeten worden ingegrepen in de reeënstand nabij de locaties waar regelmatig aanrijdingen plaatsvinden. In de afgelopen beheerperiode zijn reeds op meerdere locaties dergelijke preventieve maatregelen genomen. Desondanks neemt het aantal aanrijdingen toe. Ons is echter ook gebleken dat het afschot in de afgelopen periode is achtergebleven waardoor de eerder geformuleerde gewenste stand (mede ter verhoging van de verkeersveiligheid) niet kon worden gehaald. Voor de komende planperiode achten wij dan ook een hogere afschotinspanning nodig om aanrijdingen met reeën te voorkomen. Daarnaast zijn wij van mening dat beheer zodanig moet worden uitgevoerd dat gebiedsgericht wordt ingezet op het terugbrengen van het aantal reeën in de nabijheid van met name snelwegen en andere wegen met hoge verkeersintensiteit.

Voorkomen van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, industrieterreinen of begraafplaatsen,

In het Faunabeheerplan wordt met betrekking tot dit onderdeel geen indicatie gegeven welke schade of overlast kan worden voorkomen door het beheer van de reeënpopulaties. Verdere afweging is derhalve niet aan de orde.

Voorkomen of bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren

In het faunabeheerplan wordt met betrekking tot dit onderdeel het volgende beschreven; Op grond van de informatie in het faunabeheerplan blijkt niet dat de reeën in de leefgebieden binnen Flevoland in een slechte conditie verkeren. Mede daar uit het faunabeheerplan, alsmede ook uit andere publicaties omtrent de ecologische draagkracht, blijkt dat op overzienbare termijn geen sprake zal zijn van een overschrijding van de (ecologische) draagkracht van dergelijke leefgebieden is dit ook niet te verwachten. Dit laat overigens onverlet dat voldoende is aangetoond dat de zogenaamde maatschappelijke draagkracht van het gebied, ten opzichte van de huidige populatieomvang is overschreden. Voor zover er sprake is van zieke of gebrekkige dieren, of dieren die gewond zijn geraakt als gevolg van aanrijdingen of andere externe invloeden of menselijk handelen (te denken aan verstrengeld raken in afasteringen etc.) is toestemming vooraf voor afschot wel noodzakelijk vanuit dierenwelzijnsoogpunt.

Conclusie

Er is geen reden om aan te nemen dat afschot van reeën in de genoemde leefgebieden, voor zover het gaat om de reductie van de omvang, ten dienste staat van het voorkomen van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren. Dit voor zover het zou gaan om overschrijding van de ecologische draagkracht van het gebied voor de (huidige) reeënpopulaties en daardoor afnemen van conditie of het optreden van meer ziekten. Wel is voldoende overtuigend dat afschot van daadwerkelijk aangetroffen gewonde of duidelijk zieke dieren - vanuit het oogpunt van dierenwelzijn - noodzakelijk is en ook verantwoord moet kunnen worden uitgevoerd. Hiertoe zullen wij voorschriften opnemen.

Het algemeen belang

Dit belang is in het Faunabeheerplan niet uitgewerkt. Verdere afweging is derhalve niet aan de orde.

Andere bevredigende oplossingen

Hieronder worden de door de FBE voorgestelde maatregelen apart benoemd voor de onderwerpen verkeersveiligheid en het voorkomen van ernstige schade aan bossen en gewassen.

Verkeersveiligheid

In Flevoland blijkt op basis van de valwildgegevens van 2017 dat er sprake is van knelpunten waar Opvallend veel aanrijdingen (> 10 aanrijdingen per jaar) met reeën plaatsvinden.

- Voor Zuidelijk Flevoland zijn dat de Spiekweg (27 aanrijdingen) en de Slingerweg (15 aanrijdingen). Opvallend is ook de Dasselaarweg, ondanks de korte lengte van deze weg zijn er toch 9 stuks doodgereden.
- In Oostelijk Flevoland: Larserweg (10 aanrijdingen), Spijkweg (10 aanrijdingen), Dronterweg (9 aanrijdingen) en Bremerbergweg (8 aanrijdingen).
- In de NOP vielen de meeste slachtoffers op de Kraggenburgerweg (7 aanrijdingen), de Kuinderweg (7 aanrijdingen) en de Hopweg (5 aanrijdingen). Over heel Flevoland blijft de A6 voor veel slachtoffers zorgen: in totaal 36.

Deze knelpunten verdienen bijzondere aandacht en prioriteit bij het uitvoeren van preventieve maatregelen. De volgende maatregelen kunnen worden genomen:

1. onttrekken van wegen aan gemotoriseerd verkeer;
2. toepassen van verkeer remmende en snelheid beperkende maatregelen;
3. plaatsen van wildsignaleringsystemen, geleide rasters;
4. plaatsen van wildspiegels en reflectoren;
5. regulatie van de populatie.

Voor de eerste vier onderdelen heeft de FBE een adviserende taak. Het zijn in hoofdzaak weg beherende overheden die verantwoordelijk zijn voor deze taakvelden en, in overleg en indien mogelijk, voorstellen van de FBE kunnen realiseren. De uitgevoerde beheermaatregelen in de voorgaande beheerperiode blijken niet voldoende effectief te zijn.

Jaarlijks zal de FBE aan de provincie in een rapportage voorstellen aandragen ter voorkoming van schade aan verkeersveiligheid voor de eerste vier genoemde punten. Het is vooral van belang om bij regulatie van de populatie noodzakelijk afschot te realiseren in de directe nabijheid van de knelpuntlocaties op wegen.

Conclusie

In de voorgaande beheerperiode is de beoogde doelstelling, het aantal aanrijdingen met reeën verminderen, niet gehaald. Dit vraagt om een herwaardering van het reewildbeheer in de provincie. Wanneer er geen afschot wordt uitgevoerd dan blijft het absolute aantal reeën in Flevoland stijgen. Uit de ons beschikbare informatie volgt dat er een aantal duidelijke knelpunten zijn waar veel aanrijdingen met reeën plaatsvinden. Hier zal met name nagedacht moeten worden welke combinatie van maatregelen ter plaatse mogelijk zijn om de verkeersveiligheid te verbeteren. Door de FBE worden voorstellen gedaan. Vanuit haar adviseursfunctie wordt aan de FBE gevraagd om advies uit te (laten) brengen welke maatregelen kunnen worden getroffen om aanrijdingen met reeën op deze wegen te voorkomen. Voor zover het gaat om provinciale wegen zal de provincie Flevoland vervolgens passende maatregelen kunnen nemen. In zover het gaat om wegen die onder de verantwoording van een gemeente vallen zal ook de betreffende gemeente worden verzocht de benodigde maatregelen te nemen. Een en ander voor zover dit om financiële of juridische redenen daadwerkelijk mogelijk is. Inzake de situatie nabij en in een zone langs de snelwegen binnen Flevoland moet vooral gezocht worden naar het verlagen van de reeënstand alsmede het onaantrekkelijk maken van de berm voor reeën. Naast het treffen van zogenaamde preventieve middelen zien wij ook het belang in het terugbrengen van de omvang van de populatie reeën ter

plaatse, in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang, en meer in het bijzonder de verkeersveiligheid.

Voorkomen van ernstige schade aan bossen en gewassen

Ter voorkoming van schade aan bossen noemt het faunabeheerplan een aantal maatregelen, waaronder uitrasteren, toepassen van werende middelen, etc. Geconcludeerd wordt dat de toepassing van al deze middelen, gezien de omvang van de gebieden waar deze zouden moeten worden toegepast, financieel en ook technisch niet haalbaar zijn. Ook is van sommige middelen bekend dat deze slechts beperkt effectief zijn.

Conclusie

Het beoogde beheer van reeën in Flevoland is primair gericht op het verhogen van de verkeersveiligheid en het voorkomen (of terugbrengen) van ernstige schade aan bossen of gewassen. Zo wordt er van de wegbeheerders gevraagd de in het faunabeheerplan beschreven maatregelen toe te passen. Deze maatregelen hebben tot doel aanrijdingen te voorkomen. Complementair aan de maatregelen zoals die door wegbeheerders worden toegepast wordt het beperken van de omvang van de reeënpopulatie gezien als noodzakelijk om de verkeersveiligheid te borgen.

Met name ter voorkoming van schade aan bossen, en evenzo ook voor schade aan gewassen zijn er mogelijkheden door het plaatsen van werende middelen (rasters). Het is echter de schaal en omvang van een te beschermen perceel die bepaalt of een dergelijke ingreep haalbaar is. Op heel veel plaatsen zijn al plantvakken ingerasterd, maar het is onevenredig kostbaar om alle plantvakken in te rasteren. Daarnaast is het plaatsen van rasters om andere (veiligheids-, dierenwelzijn- of ruimtelijke) redenen niet overal gewenst of mogelijk. Dit geldt ook voor het gebruik van antiveeg of vraatmiddel. Het faunabeheerplan is gemaakt voor de gehele periode 2019-2023. Hierdoor is het onmogelijk om op voorhand te bepalen wel afschot er moet plaatsvinden per jaar. Om deze reden is ervoor gekozen om jaarlijks een werkplan op te stellen. Deze plannen worden door de FBE vastgesteld aan de provincie aangeboden. In de werkplannen zit een opgave van de te nemen of genomen preventieve of werende maatregelen in het leefgebied.

Alternatieven voor afschot

Voor zover het beheer actief ingrijpen in de populatie betreft, acht de FBE Flevoland afschot de meest effectieve methode en bevredigende oplossing. Naast afschot zijn anticonceptie en het herplaatsen van dieren, danwel het doden met gebruikmaking van andere middelen, overwogen als alternatieven om de gewenste beperking van de reeënpopulaties in Flevoland te bereiken. Naast actief ingrijpen in de omvang van een populatie zijn er ook andere methoden te bedenken, zoals het aanpassen van een leefgebied waardoor de te beheren dieren door (bijvoorbeeld) verminderd voedselaanbod hun reproductie aanpassen. Echter gezien de diersoort en het gebied waarin de reeën leven, zien wij dit niet als een realistische en zeker niet als een haalbare optie.

Aantalsbeheer middels vangen/verplaatsen van reeën wordt niet gezien als een reële optie. Reeën staan bekend als zeer stressgevoelig en laten zich daarnaast ook niet makkelijk vangen. Daarnaast maakt het verspreide voorkomen van reeën het een onmogelijke taak om de dieren daadwerkelijk te kunnen vangen. Vangen - al dan niet gevolgd door herplaatsing of euthanaseren van dieren is geen optie. Dit geldt ook voor aantalsbeheer middels immunoconceptie; In 2010 verscheen een rapport van de Wageningen Universiteit over Contraceptie als methode in het beheer van hoefdieren⁴. De conclusie van het rapport is dat de beschreven methoden voor het beheer van hoefdierpopulaties niet toepasbaar zijn.

⁴ Contraceptie als methode in het beheer van hoefdierpopulaties, M.W. Kuiper, S.E. van Wieren, 2010, Resource Ecology Group, Wageningen Universiteit

Conclusie

Mede omdat alle ander beheermethoden elk hun bezwaren hebben in relatie tot dierwelzijn, **praktische uitvoerbaarheid en risico's achten wij afschot** - met de nodige waarborgen voor veiligheid en monitoring - als enige haalbare optie voor het reduceren van de populatieomvang en het later beheren van de populatie rond de gewenste stand.

Monitoren en registratie van beheermaatregelen

De analyse van de gegevens zal vervolgens moeten kunnen aantonen of het afgesproken beheer leidt tot het gewenste evenwicht. Voor de reeën is de doelstelling het aantal aanrijdingen met minimaal 30% te verminderen en uitval van bosplantsoen bij Staatsbosbeheer ten gevolge van vraat-veegschade tot maximaal 10% terug te brengen. Het realiseren van deze doelen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van FBE Flevoland, grondgebruikers en jachthouders. De effectiviteit van de handelingen (o.a. maatregel afschot) zal als volgt worden bepaald:

- De ontwikkeling van de aantallen en hun spreiding.
- De mate van schade aan de belangen (bos, landbouw, verkeer en natuur) waarvoor het afschot bedoeld is.

De FBE voor een aanpak waarbij per kern- c.q. benuttingsgebied een afgewogen beheer moet gaan plaatsvinden waarbij de combinatie van belangen bepalend is voor de gewenste stand in een bepaald gebied. Als door beleidwijzigingen en/ of flankerende maatregelen (bv rasters, wildweiden etc.) een ander evenwicht ontstaat tussen de schadeveroorzakers en de belangen is dit reden de gewenste standen (al dan niet tijdelijk) aan te passen. Hiertoe zal de FBE jaarlijks werkplannen opstellen.

Gunstige staat van instandhouding

Voor de in het wild levende reeën in Nederland is de gunstige staat van instandhouding niet in het geding. Ook het beoogde beheer van de reeënpopulaties in Flevoland zal met zekerheid niet leiden tot afbreuk aan het streven de reeënpopulaties in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gebruik geweer vanaf een uur voor zonsopgang tot en met een uur na zonsondergang

Vanwege de activiteit van reeën in het veld, die zich vooral in de schemerperiodes rond zonsopgang en zonsondergang afspeelt, verlenen we de ontheffing ook voor de periode van een uur voor zonsopgang en een uur na zonsondergang. Zo kan efficiënter gebruik worden gemaakt van de ontheffing en kan het te behalen afschotdoel beter worden behaald.

Overige afwegingselementen

Belangen van veiligheid, volksgezondheid, welzijn en milieu (artikel 3.26 lid 3 Wnb) Bij onze besluitvorming hebben wij ook de belangen van veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu in acht genomen. Voor zover aan de orde verbinden wij aan deze ontheffing voorschriften om met name de veiligheid, gezondheid en het welzijn van personen of belangen te borgen.

B.3 Conclusie

Op basis van voorgaande concluderen we dat er een ontheffing verleend kan worden.

C. Kennisgeving en afschriften

Van dit besluit zal conform artikel 3:42 tweede lid van de Algemene wet Bestuursrecht door ons kennis worden gegeven door middel van publicatie in Flevopost Totaal, Zeewolde actueel, Almere Deze Week en op de website van provincie Flevoland. Afschriften van dit besluit worden verzonden aan: gemeenten binnen Flevoland, OFGV, WBE Flevoland, Stichting Faunabeheer Flevoland.

D. Bezwaar en ondertekening

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na datum van verzending van deze brief schriftelijk bij ons bezwaar maken. Uw bezwaarschrift dient ondertekend te zijn en voorzien van uw naam en adres, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar. Nadere informatie over de bezwaarprocedure treft u aan in het hierna volgende informatieblad.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

Mr. Drs T. van der Wal

L. Verbeek

Bijlage 1 Informatieblad bezwaarprocedure Gedeputeerde Staten van Flevoland

Bezwaar

Tegen onze besluiten kunt u op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na datum van verzending ervan bij ons schriftelijk bezwaar maken. Uw bezwaarschrift dient ondertekend en voorzien te zijn van uw naam en adres, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar. U dient het bezwaar in op onze website <https://www.flevoland.nl/loket/producten/bezwaar-tegen-beslissing-provincie-6365>.

Verzoek om voorlopige voorziening

Wanneer u van mening bent dat, in afwachting van de behandeling van uw bezwaarschrift, een voorlopige voorziening moet worden getroffen, kunt u een verzoek daartoe indienen bij de voorzieningenrechter. Het adres is Rechtbank Midden-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, voorlopige voorzieningen, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Uw verzoek om voorlopige voorziening wordt pas in behandeling genomen wanneer u griffierecht heeft betaald. De rechtbank laat u weten hoe hoog het griffierecht is en op welke wijze u dit kunt overmaken.

Overslaan van de bezwaarschriftenprocedure

Op grond van artikel 7:1a van de Algemene wet bestuursrecht kunt u in uw bezwaarschrift aangeven dat u de bezwaarschriftenprocedure wilt overslaan en rechtstreeks in beroep wilt gaan bij de bestuursrechter. In artikel 7:1 a tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat wij een dergelijk verzoek in ieder geval moeten afwijzen wanneer: A) het bezwaarschrift is gericht tegen het niet op tijd nemen van een besluit. B) tegen het besluit door een andere belanghebbende **ook een ander bezwaarschrift is ingediend waarin zo' n verzoek niet is gedaan en dit bezwaarschrift** ontvankelijk is. Wij stemmen alleen in met het verzoek om de bezwaarschriftenprocedure over te slaan, wanneer de zaak daarvoor geschikt is. Wanneer dit het geval is, zenden wij het bezwaarschrift door aan de bevoegde rechter.

Proceskostenvergoeding

Tot slot wijzen wij u er nog op dat u op grond van artikel 7:15, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht bij ons - voordat wij een besluit hebben genomen op uw bezwaarschrift - een verzoek kunt indienen om de kosten die u redelijkerwijs in verband met de behandeling van uw bezwaarschrift moet maken, te vergoeden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om kosten van rechtsbijstand, kosten van een getuige/deskundige; reis- en verblijfkosten, kosten van uittreksels **uit openbare registers, telefoongesprekken. Bij het indienen van zo'n verzoek moet u** het bedrag van de vergoeding aangeven en stukken overleggen waaruit blijkt dat u deze kosten daadwerkelijk heeft gemaakt. Bij het besluit dat wij op het bezwaarschrift nemen, wordt tegelijkertijd een besluit genomen op een ingediend verzoek om vergoeding van de kosten.

Bijlage 2 Kaarten met leefgebieden

